

BOLOGNA SÜRECİ VE TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Dr.Öğr.Üyesi Merve ÖZZEYBEK TAŞ

Ankara Medipol Üniversitesi

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Yönetim Organizasyon Bölümü

merve.ozzeybek@ankaramedipol.edu.tr

SUNUM PLANI

- 1.YETERLİLİK KAVRAMI
- 2.YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ
- 3.AVRUPA YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ
- 4.ULUSAL YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ
- 5.TÜRKİYE YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ

SUNUMDA YER ALAN KISALTMALAR

- **AYÇ (EQF)** : Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (European Qualifications Framework)
- **UYÇ**:Ulusal Yeterlilik Çerçeveleri
- **TYÇ**:Türkiye Yeterlilik Çerçeveleri
- **TYYÇ**:Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçeveleri
- **AKTS (ECTS)** : Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (European Credit Transfer and Accumulation System)
- **ISCED** : Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (International Standard Classification of Education)
- **MYK** : Mesleki Yeterlilik Kurumu

BOLOGNA SÜRECİ

Form 1: Bölüm/Program Tanımı

Form 2: Müfredatlar

Form 3: Bölüm/Program Yeterlilikleri

Form 4: Ders Bilgisi

Form 5: Ders Öğrenim Çıktıları-Bölüm/Program Yeterlilikleri İlişkisi

Form 6: Tüm Derslerin Program Yeterlilikleri İle İlişkisi

Form 7: TYYÇ-Bölüm/Program Yeterlilikleri Matrisi

1.YETERLİLİK NEDİR?

Bireyin, öğrenme kazanımlarını belirli ölçütlere göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda sorumlu kurum tarafından tanınması halinde düzenlenen, diploma, sertifika, mesleki yeterlilik belgesi gibi resmi belgeleri ifade etmek için kullanılan bir kavramdır.

Yeterliliği, eğitimin süresi gibi geleneksel girdilerden ziyade **öğrenenin başarması gerekenlerle tanımlamak**, aynı zamanda hayat boyu öğrenme yaklaşımına uygun olarak yaygın ve serbest öğrenme türlerinin tanınması ve geçerli kılınmasına imkân sağlamaktadır.

2.YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ

- **Yeterlilik çerçeveleri**, bir ülke yeterliliklerini sınıflandırma ve karşılaştırma konusunda sağlamış olduğu avantajlar sayesinde ekonomik ve coğrafi sebeplerle birden fazla ülkenin biraraya gelmesiyle oluşturulan yapılarda da kullanım sahası bulmuştur.
- **Bölgesel Yeterlilik Çerçeveleri** olarak adlandırılan bu yapılar bahse konu birlikte yer alan yeterliliklerin tanımlanması, karşılaştırılması ve sınıflandırılmasına olanak tanımakta **böylece ekonomik ve sosyal ilişkilerin** daha rahat işlemesine katkı sağlamaktadır.
- Bölgesel yeterlilik çerçevelerinin en önemli örneği **2008** yılında Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan Tavsiye Kararı ile hayata geçirilen **Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'dir** (AYÇ- European Qualifications Framework).

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) nedir ve nasıl çalışır?

2008 ○ **Yürürlüğe girdi**

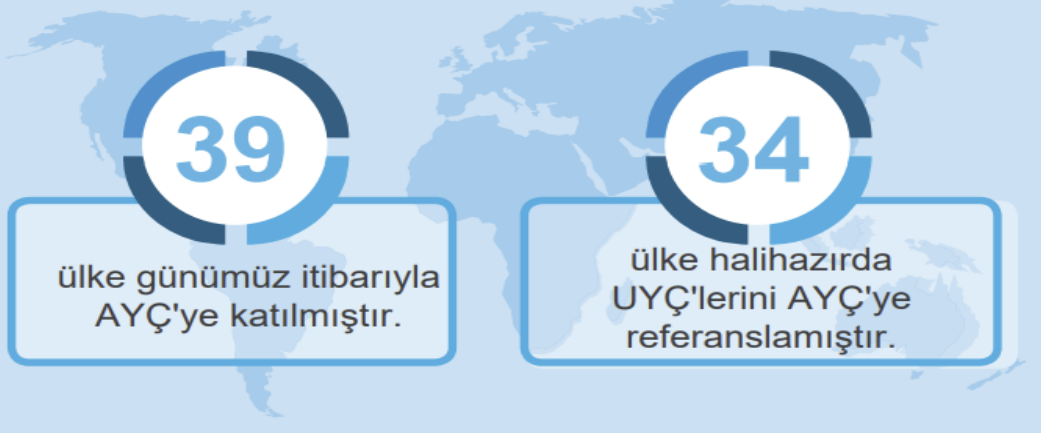
AYÇ, öğrenme kazanımlarına dayalı sekiz seviyeli ortak bir referans çerçevedir.

2017 ○ **Güncellendi**

2018 ○ **10. Yıl Dönümü**

AYÇ'ye hangi ülkeler dahil olmuştur?

AYÇ nasıl geliştirildi?

Eğitim/öğretim camiası, iş dünyası ve sivil toplumdan paydaşlar AYÇ'nin ve UYÇ'lerin geliştirilmesinde ve uygulanmasında yer almıştır.

AYÇ seviyesine sahip tüm yeterlilikler, içerik ve seviyelerine olan güvenin sağlanması için kalite güvence sistemleriyle desteklenmektedir.

AVRUPA YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ (AYÇ) HEDEFLERİ NELERDİR?

AYÇ, kişilerin sahip olduğu yeterliliklerin **şeffaflığını** ve **karşılaştırılabilirliğini** geliştirmeyi hedefler.

AYÇ, ayrıca:

Eğitim ve öğretim sistemlerinin modernleştirilmesini,

Bireylerin istihdamını, hareketliliğini ve sosyal bütünleşmeyi artırmayı,

Her türlü öğrenmeyi ilişkilendirir ve öğrenme kazanımlarının doğrulanmasını desteklemeyi amaçlar.

Öğrenme kazanımları nedir?

- 1 Öğrenme kazanımları bir kişinin neleri bilmesi ve anlaması beklendiğini ve neleri yapabildiğini gösterir.
- 2 Bir öğrenenden beklenenleri açıklığa kavuşturarak yeterliliklerin içeriğini tanımlar.
- 3 Farklı bağlamlardaki öğrenmelerin karşılaştırılmasını ve birleştirilmesini mümkün kılarak, öğrenmede ilerlemeyi destekler.

AYÇ'NİN FAYDALARI NELERDİR?

Bireyler (çalışan/öğrenen)...

...yeterlilikleri bilmeleri, anlamaları ve yapabilmeleri gerekenler bağlamında daha iyi anlayabilirler.

...yeterliliklerinin tüm Avrupa ülkelerindeki seviyelerini ve diğer yeterliliklerle nasıl ilişkilendirilebileceğini anlayabilirler.

...daha kolay iş bulabilirler ya da öğrenimlerine daha kolay devam edebilirler.

İşverenler...

...iş arayanların neleri bildiğini, anladığını ve yapabildiğini daha iyi anlayabilirler.

...iş arayanların farklı ülke veya kurumlardan edindikleri yeterlilikleri daha kolay karşılaştırabilir ve değerlendirebilirler.

...iş arayan yabancıların sahip olduğu ulusal yeterlilikleri, ilgililiğini ve şirketin veya sektörün ihtiyaçlarına uygunluğunu anlamak için karşılaştırabilirler.

Eğitim ve öğretim sağlayıcıları...

...öğrenimlerine devam etmek isteyen kişilerin sahip olduğu yeterliliklerin içeriğini, seviyesini ve dolayısıyla değerini daha kolay anlayabilirler.

...farklı ülkelerde ve öğrenme ortamlarında edinilen yeterlilikleri daha kolay karşılaştırabilir ve değerlendirebilirler.

ÖZET

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ)

- ❖ AYÇ, farklı ülke yeterliliklerinin kolaylıkla karşılaştırılabilmesine olanak sağlayan ortak bir referans çerçevedir. Bu da, yeterlilikleri daha şeffaf ve kolay anlaşılır kılmak için her bir yeterliliğin **öğrenme kazanımlarıyla** tanımlanmasının desteklenmesiyle sağlanır.
- ❖ Böylece, AYÇ **öğrenenlerin ve çalışanların sınır ötesi hareketliliğini destekler** ve Avrupa genelinde **hayat boyu öğrenmeyi ve mesleki gelişimi teşvik eder.**

❖ AYÇ, birçok Avrupa ülkesinin **Ulusal Yeterlilik Çerçevesi** hazırlamasında etkileyici bir unsur olmanın yanı sıra Avrupa dışında da UYÇ'lerin geliştirilmesinde kullanılmış ve bölgesel yeterlilik çerçeveleri için uluslararası bir dayanak teşkil etmiştir.

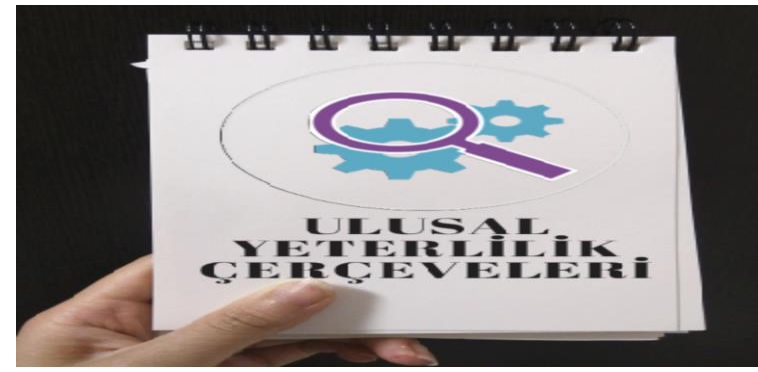

❖ **AYÇ neticesinde geliştirilen UYÇ'ler** benzer şekilde kalite güvencesiyle ilişkili ve öğrenme kazanımlarına dayalıdır ve yasal veya düzenleyici güce sahiptir.

❖ 1990'lı yılların sonunda hayat boyu öğrenme fikrinin bir politika olarak Avrupa ülkeleri arasında uygulanmaya başlaması, **Ulusal Yeterlilik Çerçevesi (UYÇ)** için yeni bir dönemin başlamasına yol açmıştır. Avrupa'da 2005 yılına kadar yalnızca Fransa, İrlanda ve Birleşik Krallık UYÇ geliştirmişken dünyadaki eğilimlerin etkisiyle birçok ülke kendine özgü yeterlilik çerçevesini oluşturmaya başlamıştır.

❖ UYÇ, bir ülkenin yeterliliklerini bütünleştirmekte ve yeterlilikler arasında eşgüdümü sağlamakta; yeterliliklerin kalite standartları çerçevesinde daha şeffaf ve tanımlanabilir olmasını ve **öğrenenlerin** yeterlilikler arasında **yatay ve dikey hareketliliğini** kolaylaştırmaktadır.

❖ UYÇ'ler kullanılarak bir sınıflandırma ve seviyelendirmeye tabi tutulan yeterlilikler, kişiler, işverenler ve eğitim kurumları tarafından daha kolay anlaşılır ve karşılaştırılabilir hale gelmektedir.

- UYÇ'lerdeki seviyeler, öğrenme kazanımlarının farklı zorluk seviyelerini göstermektedir.
- İyi bir kalite güvence sistemi ile desteklenmeleri halinde, UYÇ'ler bireylerin gelişimine destek vermekte, **eğitim ve işgücü piyasasında hareketliliği kolaylaştırmakta** ve kişilerin hayatları boyunca eğitimin çeşitli ve ileri seviyelerine **erişimlerine** yardımcı olmaktadır.
- Eğitim ve öğretim kurumları, daha tutarlı ve uyumlu yeterlilikler geliştirebilmektedir. İşverenler, yeterlilikleri daha kolay anlamakta ve onlara güven duymakta, işe alım ve eğitim süreçlerinde UYÇ'lerden faydalanabilmektedir. UYÇ'ler ayrıca, bir ülkedeki yeterliliklerin uluslararası tanınırlığına da katkıda bulunabilmektedir.

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ OLUŞTURMA ÇALIŞMALARI

- **Yükseköğretim Yeterlilikler Komisyonu** 2006 yılında kurulmuş ve Yüksek Öğretim Kurulu ve Yüksek Öğretim Kurumları temsilcilerinden oluşmaktadır.
- Yükseköğretim Yeterlilikler Komisyonu başlangıçta ağırlıklı olarak UYÇ'yi yükseköğretimin her düzeyi (önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) sonunda asgari olarak kazanılması gereken yeterliliklere göre tanımlamıştır.
- “Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi”nin ilk taslak çalışmasını ilgili paydaşların görüşlerine ve katkılarına sunmuştur.
- 10.07.2008 tarihinde “Yükseköğretim Yeterlilikler Çalışma Grubu” kurulmuştur.
- Ulusal Yeterlilikler Komisyonu ve Çalışma Grubu yapmış olduğu çalışmaları Ocak 2009 ayında “*Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi Ara Raporu*” şeklinde hazırlamış YÖK Web sayfası üzerinden sunmuştur.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

- **Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)**, ülkemizde eğitim ve öğretim sistemi içerisinde ve diğer öğrenme ortamlarında kazanılan kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikleri kapsayan ülkemize özgü **Ulusal Yeterlilik Çerçevesidir**. Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), TYÇ'nin hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu kurumdur.

<https://portal.tyc.gov.tr/sayfa/bolgesel-yeterlilik-cerceveleri-i45a415da-c76f-491a-8533-5075bb4ab603.html>

- ❖ **Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)**, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, mesleki, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını belirleyen ulusal yeterlilik çerçevesini ifade etmektedir.
- ❖ Kısaca **TYÇ'nin AYÇ ile uyumlu olması**; Türkiye'de verilen eğitimin Avrupa'da tanınması, Yurt dışındaki bir üniversite ya da işveren için sahip olunan yeterliliklerin anlaşılması, Meslek seçiminde ilgili eğitimin bireye neler kazandıracağıının kavranması konularında fayda sağlar.

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYÇ) HANGİ YETERLİLİKLERİ KAPSAR?

- TYÇ, bireyin örgün, yaygın veya serbest öğrenme ortamlarında edindiği **öğrenme kazanımlarının** sorumlu bir kurum tarafından tanınması sonucu düzenlenen ve kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikleri kapsar.
- Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen diplomalar, Kalfalık ve Ustalık belgeleri; **Yükseköğretim kurumlarınca düzenlenen diploma ve sertifikalar**, Mesleki Yeterlilik kurumunca düzenlenen MYK Mesleki yeterlilik belgeleri örnek olarak verilebilir.

TYÇ'nin Faydalanıcıları Kimlerdir?

Günümüzde her bireyin, doğrudan veya dolaylı olarak eğitim ve çalışma hayatıyla ilişkisi vardır. TYÇ, eğitim ve çalışma hayatı arasında bağ kurması nedeniyle toplumun tamamını ilgilendirir. Ancak, özellikle şu kesimler TYÇ'den faydalanır:

- Öğrenenler, Çalışanlar ve İş Arayanlar
- Eğitim, Öğretim ve İstihdam Alanındaki Kurum ve Kuruluşlar
- Belgelendirme Kuruluşları
- Eğitim ve Öğretim Programı Geliştirenler
- Eğitimciler
- İşverenler
- Kariyer Rehberleri
- İş ve Meslek Danışmanları
- İnsan Kaynakları Uzmanları

TYÇ'nin Katkıları Nelerdir?

- TYÇ'nin en önemli katkısı, yeterliliklerin kalitesini ve güvenilirliğini artırmak olacaktır.
- Eğitim ve istihdam arasındaki ilişki güçlenecektir.
- Bireylere, iş piyasasında geçerli ve kabul gören yeterlilikler sunulacaktır.
- İşgücü piyasasının talep ettiği becerilere sahip nitelikli işgücü yetişecektir.
- Ülkemizdeki yeterlilikler, diğer ülke yeterlilikleriyle karşılaştırılabilecektir.
- Bireylerin ulusal ve uluslararası hareketliliği kolaylaşacaktır.
- Yeterliliklerin kredilendirilmesi, biriktirilmesi ve yeterlilikler arasında geçiş yapılması sağlanacaktır.

Milli eğitim bakanlığı ve **Yükseköğretim Kurulu** başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde, ulusal ve uluslararası uzmanlar ile akademisyenlerin katılımıyla hazırlanan **“Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”** Bakanlar Kurulunun 2015/8213 sayılı kararıyla 19 Kasım **2015** tarihli ve 29537 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik gereğince hazırlanan **Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi**, 2/1/2016 tarih ve 29581 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. TYÇ ile ilgili çalışmaları www.tyc.gov.tr adresinden takip edebilirsiniz.

5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununun 23/A Maddesi uyarınca Mesleki Yeterlilik Kurumu, TYÇ’nin oluşturulması, geliştirilmesi ve güncelliğinin sağlanmasına ilişkin işlemlerin yürütülmesinden sorumludur. Bu kapsamda hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanmış ve 19/11/2015 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

TYÇ ile ilgili çalışmaları www.tyc.gov.tr adresinden takip edebilirsiniz.

	TYYÇ Oluşturma Aşamaları		Tamamlama Tarihi
1	Süreci başlatmak için karar alınması		Nisan 2006
2	Çalışma takviminin oluşturulması		2006
3	Sürecin organizasyonu		2006 - 2008
4	Çerçevenin tasarımı		Kasım 2008
5	Paydaşlardan görüş alınması		Ocak 2009
6	Çerçevenin onaylanması	- Kısmen	Mayıs 2009
		- Tamamen	Ocak 2010
7	İdari organizasyon		Şubat 2010
8	Çerçevenin yükseköğretim programları düzeyinde uygulanması	- Pilot düzeyde uygulama	Aralık 2010
		- Tüm kurumlarda uygulama	Aralık 2012
9	Yeterliliklerin TYYÇ’ye dahil edilmesi		2010 - 2015
10	Çerçevenin Avrupa Yeterlilik Çerçevesi ile uyumluluğunun belgelendirilmesi		2010 - 2012
11	TYYÇ Web sitesinin oluşturulması ve yayınlanması		2010

*https://iste.edu.tr/files/2445_files_1615556468.pdf

*<https://www.tyc.gov.tr/sayfa/hakkinda-i97000803-d54d-46b7-a279-3493c4fd6cb0.html>

Bir yeterliliğin TYÇ'de yer alması;

- Öğrenme kazanımı yaklaşımıyla tanımlandığı,
- Kalite güvencesinin sağlandığı,
- Yeterliliğe erişim süreçlerinin güvenilir ve şeffaf olduğu,
- Diğer yeterliliklerle arasındaki ilişkinin net olarak açıklandığı,
- Eğitim kurumları ve işverenler tarafından kabul edildiği,
- Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine açık bir referans taşıdığı anlamına gelmektedir.

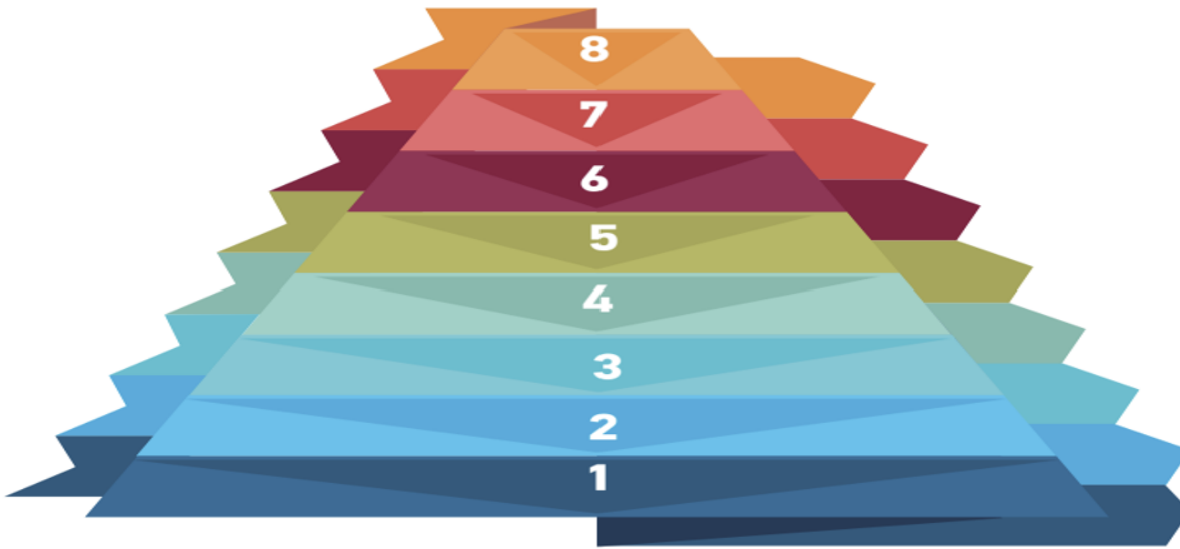
❖ Ülkemizdeki tüm yeterliliklere ait genel ve güncel bilgilere, Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanı aracılığıyla ulaşılabilir.

Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanı, ülkemizde düzenlenen tüm yeterliliklere (diploma, sertifika, mesleki yeterlilik belgesi gibi) ilişkin bilgilerin ulusal ve uluslararası kamuoyunun erişimine sunulması amacıyla geliştirilmiştir.

*<http://portal.tyc.gov.tr/>

*<https://portal.tyc.gov.tr/sayfa/ulusal-yeterlilik-cerceveleri-ic47f8381-f187-4d6d-b43a-fa6a80cc6fc1.html>

TYÇ, sekiz seviye ve yeterlilik türlerinden oluşan bir yapıya sahiptir. Seviyeler, 1'den 8'e doğru sıralanır ve kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru bir gelişim gösterir. TYÇ seviyeleri, seviye tanımlayıcısı olarak adlandırılan öğrenme kazanımı ifadeleriyle tanımlanır.

- Öğrenme kazanımları **bilgi, beceri ve yetkinlik** açısından tanımlanmaktadır; dolayısıyla seviye tanımlayıcıları, öğrenme kazanımlarının belirtilen üç “bileşenine” göre düzenlenmektedir. Sekiz seviyenin her biri için, bu üç bileşende gerekli ifadeleri içeren tanımlayıcılar yer almaktadır. TYÇ seviyeleri, herhangi özel bir öğrenme alanı dikkate alınmadan tanımlanmaktadır. TYÇ’de aynı seviyede bulunan farklı yeterliliklere ait asgari öğrenme kazanımları ortaktır.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Seviye Tanımlayıcıları

- **BİLGİ**

TYÇ kapsamında “bilgi”; bir çalışma veya öğrenme alanı ile ilgili gerçeklerin, ilkelerin, teorilerin ve uygulamaların anlaşılmasını içeren **kuramsal ve/veya olgusal bilgi** olarak tanımlanmıştır.

- **BECERİ**

TYÇ kapsamında “beceri”; bir çalışma veya öğrenme alanında edinilen mantıksal, sezgisel ve yaratıcı düşünme ile el becerisi, yöntem, materyal, araç ve gereçleri kullanabilmeyi gerektiren **“bilgiyi kullanma” ve “problem çözme”** olarak tanımlanmıştır.

- **YETKİNLİK**

TYÇ kapsamında “yetkinlik”; **bilgi ve becerilerin bir çalışma veya öğrenme ortamında sorumluluk alarak ve/veya özerk çalışma göstererek kullanılması**, öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi ve karşılanması, toplumsal ve etik meselelerin ve sorumlulukların dikkate alınması olarak tanımlanmıştır.

TYÇ KAPSAMINDA YER ALAN YETERLİLİK TÜRLERİ

8	Yükseköğretim Kurumları	Doktora Diploması (Doktora, Sanatta Yeterlilik/Doktora ve Tıpta Uzmanlık)			Mesleki Yeterlilik Kurumu	8. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
7		Yüksek Lisans Diploması (Tezli) Yüksek Lisans Diploması (Tezsiz)				7. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
6		Lisans Diploması				6. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
5		Ön Lisans Diploması (Akademik) Ön Lisans Diploması (Mesleki)				5. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
4	Millî Eğitim Bakanlığı	Lise Diploması	Mesleki ve Teknik Eğitim Lise Diploması	Ustalık Belgesi		4. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
3				Kalfalık Belgesi		3. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
		Ortaokul Öğrenim Belgesi				
2		İlkokul Öğrenim Belgesi				2. Seviye Mesleki Yeterlilik Belgesi
1	1. Seviyede şu an için tanımlanmış herhangi bir Yeterlilik Türü bulunmamaktadır, fakat gelecekte 1. seviye için bir ya da birden fazla yeterlilik türü (Örn. Okul öncesi yeterliliği, ilkökul yeterliliği, özel gereksinimleri olan kişilere yönelik yeterlilikler, yetişkin okuryazarlığı vb. gibi) belirlenebilir.					

5. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanının sınırlarının farkında olarak, bu alana özgü, kapsamlı, kuramsal ve olgusal bilgilere sahip olma
	BECERİ	Sınırları belirlenmiş soyut ve somut sorunlara yaratıcı çözümler geliştirmede gerekli, kapsamlı, bilişsel ve uygulamalı becerilere sahip olma
	YETKİNLİK	Öngörülemeyen değişikliklerin olduğu ortamlarda yönetim ve gözetim görevi yapma. Kendisinin ve başkalarının başarımlarını değerlendirme ve geliştirme Projelerin yönetimi dâhil iş veya öğrenme ortamlarında işleme dair etkileşimde bulunma Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kapsamına ve bu kapsamın örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda genel farkındalığa sahip olma Bir iş veya öğrenme alanındaki bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile toplumsal ve etik meseleler ve sorumluluklar ilişkisinin farkında olma
6. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahip olma
	BECERİ	Uzmanlık gerektiren bir iş veya öğrenme alanında, karmaşık ve öngörülemeyen sorunları çözmek için gerekli, uzmanlık ve yenilik niteliği gösteren ileri düzeyde becerilere sahip olma
	YETKİNLİK	Öngörülemeyen iş veya öğrenme ortamlarında sorumluluk alarak karar verme ve bu ortamlarda karmaşık teknik veya meslekî faaliyet veya projeleri yönetme Kişilerin ve grupların meslekî gelişiminin yönetiminde sorumluluk alma Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavramları, politikaları, araçlarının uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda deneyim sahibi olma Bir iş veya öğrenme değerlendirmesinde bulunurken toplumsal ve etik değerlerin farkında olma

7. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanında, özgün fikirlerin ve/veya araştırmanın temelini oluşturan ve bir kısmı en ileri düzeydeki ihtisas bilgisine sahip olma Alanındaki ve alanının ilişkili olduğu değişik alanların ara yüzündeki bilgi meselelerinde sorgulayıcı yaklaşıma sahip olma
	BECERİ	Bir iş veya öğrenme alanında yeni bilgi ve yöntemleri geliştirmek ve farklı alanlardan bilgiyi bütünleştirmek için yürütülen araştırma ve/veya yenilik faaliyetlerinde sorun çözmede ileri düzeyde beceriye sahip olma İleri araştırma işlemlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine ekip üyesi veya kısmen özerk olarak sahip olma
	YETKİNLİK	Öngörülemeyen, karmaşık ve yeni stratejik yaklaşımlar gerektiren iş veya öğrenme ortamlarını yönetme ve dönüştürme Karmaşık bir ortamda değişimi yönetme tecrübesine sahip olma Meslekî bilgi ve uygulamaya katkı yapmak ve/veya takımların stratejik başarımlar düzeyini değerlendirmek için sorumluluk alma Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavram, politika, araçlar ve uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda liderlik yapma Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak bilgiyi bütünleştirme ve yargıda bulunma
	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanındaki kuram, uygulama, yöntem ve tekniklerin en ileri düzeydeki sistematik bilgisine ve sorgulayıcı analiz yapacak kapasiteye sahip olma. Bir iş veya öğrenme alanıyla ilişkili olarak farklı iş veya öğrenme alanlarında en ileri düzeydeki arayüz bilgisine sahip olma
8. SEVİYE	BECERİ	Bir iş veya öğrenme alanındaki en ileri düzeydeki araştırma ve/veya yenilikte kritik sorunları çözmek, mevcut bilgiyi veya meslekî uygulamayı genişletmek ve yeniden tanımlamak için sentez ve değerlendirmeyi de kapsayan en ileri düzeydeki bilgi, yöntem ve teknikleri kullanmayı gerektiren uzmanlaşmış becerilere sahip olma. İleri araştırma süreçlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine özerk olarak sahip olma Alanında ortaya çıkan, farklı alanlardaki yöntem ve yaklaşımların kullanımını da gerektiren yeni ve karmaşık sorunları çözme becerisine sahip olma
	YETKİNLİK	Güçlü bir yetkinlik, yenilik, özerklik, bilimsel ve meslekî tutarlılığa sahip olma ve araştırma dâhil iş veya öğrenme ortamlarındaki en ileri seviyedeki yeni fikirlerin ve süreçlerin geliştirilmesinde yetkin olduğunu gösterme Bir iş veya öğrenme alanındaki mevcut bilgi veya meslekî uygulamanın yeniden tanımlanmasına veya genişletilmesine imkân veren yeni ve özgün yaklaşımların geliştirilmesinde liderlik yapma Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının öngörülme, karmaşık ve yenilik gerektiren ortamlarda geliştirilmesine, örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla desteklenmesine ilişkin konularda özgün politika ve uygulamalar geliştirme Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak yeni bilgi üretme

Bu bilgi farklı seviyeler arasında karşılaştırma yapmayı kolaylaştırmak amacıyla paylaşılmaktadır.

5. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanının sınırlarının farkında olarak, bu alana özgü, kapsamlı, kuramsal ve olgusal bilgilere sahip olma
6. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahip olma
7. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanında, özgün fikirlerin ve/veya araştırmanın temelini oluşturan ve bir kısmı en ileri düzeydeki ihtisas bilgisine sahip olma Alanındaki ve alanının ilişkili olduğu değişik alanların ara yüzündeki bilgi meselelerinde sorgulayıcı yaklaşıma sahip olma
8. SEVİYE	BİLGİ	Bir iş veya öğrenme alanındaki kuram, uygulama, yöntem ve tekniklerin en ileri düzeydeki sistematik bilgisine ve sorgulayıcı analiz yapacak kapasiteye sahip olma. Bir iş veya öğrenme alanıyla ilişkili olarak farklı iş veya öğrenme alanlarında en ileri düzeydeki arayüz bilgisine sahip olma

Bu bilgi farklı seviyeler arasında karşılaştırma yapmayı kolaylaştırmak amacıyla paylaşılmaktadır.

5. SEVİYE	BECERİ	Sınırları belirlenmiş soyut ve somut sorunlara yaratıcı çözümler geliştirmede gerekli, kapsamlı, bilişsel ve uygulamalı becerilere sahip olma
6. SEVİYE	BECERİ	Uzmanlık gerektiren bir iş veya öğrenme alanında, karmaşık ve öngörülemeyen sorunları çözmek için gerekli, uzmanlık ve yenilik niteliği gösteren ileri düzeyde becerilere sahip olma
7. SEVİYE	BECERİ	Bir iş veya öğrenme alanında yeni bilgi ve yöntemleri geliştirmek ve farklı alanlardan bilgiyi bütünleştirmek için yürütülen araştırma ve/veya yenilik faaliyetlerinde sorun çözmede ileri düzeyde beceriye sahip olma İleri araştırma işlemlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine ekip üyesi veya kısmen özerk olarak sahip olma
8. SEVİYE	BECERİ	Bir iş veya öğrenme alanındaki en ileri düzeydeki araştırma ve/veya yenilikte kritik sorunları çözmek, mevcut bilgiyi veya meslekî uygulamayı genişletmek ve yeniden tanımlamak için sentez ve değerlendirmeyi de kapsayan en ileri düzeydeki bilgi, yöntem ve teknikleri kullanmayı gerektiren uzmanlaşmış becerilere sahip olma. İleri araştırma süreçlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine özerk olarak sahip olma Alanında ortaya çıkan, farklı alanlardaki yöntem ve yaklaşımların kullanımını da gerektiren yeni ve karmaşık sorunları çözme becerisine sahip olma

5. SEVİYE

YETKİNLİK

Öngörülemeyen değişikliklerin olduğu ortamlarda yönetim ve gözetim görevi yapma.

Kendisinin ve başkalarının başarımlarını değerlendirme ve geliştirme
Projelerin yönetimi dâhil iş veya öğrenme ortamlarında işleme dair etkileşimde bulunma

Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kapsamına ve bu kapsamın örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda genel farkındalığa sahip olma

Bir iş veya öğrenme alanındaki bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile toplumsal ve etik meseleler ve sorumluluklar ilişkisinin farkında olma

6. SEVİYE

YETKİNLİK

Öngörülemeyen iş veya öğrenme ortamlarında sorumluluk alarak karar verme ve bu ortamlarda karmaşık teknik veya meslekî faaliyet veya projeleri yönetme

Kişilerin ve grupların meslekî gelişiminin yönetiminde sorumluluk alma

Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavramları, politikaları, araçlarının uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda deneyim sahibi olma

Bir iş veya öğrenme değerlendirmesinde bulunurken toplumsal ve etik değerlerin farkında olma

7. SEVİYE

YETKİNLİK

Öngörülemeyen, karmaşık ve yeni stratejik yaklaşımlar gerektiren iş veya öğrenme ortamlarını yönetme ve dönüştürme

Karmaşık bir ortamda değişimi yönetme tecrübesine sahip olma

Meslekî bilgi ve uygulamaya katkı yapmak ve/veya takımların stratejik başarımlarını değerlendirmek için sorumluluk alma

Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavram, politika, araçlar ve uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda liderlik yapma

Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak bilgiyi bütünleştirme ve yargıda bulunma

8. SEVİYE

YETKİNLİK

Güçlü bir yetkinlik, yenilik, özerklik, bilimsel ve meslekî tutarlılığa sahip olma ve araştırma dâhil iş veya öğrenme ortamlarındaki en ileri seviyedeki yeni fikirlerin ve süreçlerin geliştirilmesinde yetkin olduğunu gösterme

Bir iş veya öğrenme alanındaki mevcut bilgi veya meslekî uygulamanın yeniden tanımlanmasına veya genişletilmesine imkân veren yeni ve özgün yaklaşımların geliştirilmesinde liderlik yapma

Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının öngörülme, karmaşık ve yenilik gerektiren ortamlarda geliştirilmesine, örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla desteklenmesine ilişkin konularda özgün politika ve uygulamalar geliştirme

Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak yeni bilgi üretme

*Bu bilgi farklı seviyeler arasında karşılaştırma yapmayı kolaylaştırmak amacıyla paylaşılmaktadır.

- Türkiye’de yükseköğretim, **Yükseköğretim Kurulu (YÖK)** tarafından koordine edilen ve yükseköğretim kurumları tarafından ortaöğretim sonrasında sağlanan tüm akademik ve meslekî eğitim ve öğretimi kapsamaktadır.
- Yükseköğretim, Bologna Süreci bağlamında tanımlanan **üç ana seviye** (lisans, yüksek lisans ve doktora) ile bir kısa seviyeden (ön lisans) oluşmaktadır.

Yükseköğretim Yeterlilikleri

Ön lisans ve lisans programlarına ilişkin yeterlilikler:

- a) Meslekî ön lisans diploması, 2 yıl (120 AKTS¹⁴)
- b) Ön lisans diploması, 2 yıl (120 AKTS)
- c) Lisans diploması, 4 yıl (240 AKTS)
- ç) Lisans diploması, 5-6 yıl (300-360 AKTS): Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık, Tıp

Lisansüstü programlarına ilişkin yeterlilikler:

- a) Tezsiz yüksek lisans diploması, 1,5 yıl (90 AKTS¹⁵)
- b) Tezli yüksek lisans diploması, 2 yıl (120 AKTS)
- c) Doktora diploması, 3-4 yıl (180-240 AKTS)

TYYÇ DÜZEYLERİ YETERLİLİK PROFİLLERİ

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ) YETERLİLİK PROFİLLERİ

¹ Lisans programları içerisinde veya lisans programları ile ilişkilendirilmiş bilgi ağırlıklı önlisans eğitim ve öğretim programları

² Lisans programları içerisinde veya lisans programları ile ilişkilendirilmiş uygulama ağırlıklı önlisans eğitim ve öğretim programları

³ Meslek yüksekokulları uygulama ağırlıklı önlisans eğitim ve öğretim programları

⁴ Bilgi ağırlıklı lisans programları

⁵ Uygulama ağırlıklı lisans programları

⁶ Bilgi ağırlıklı tezli veya tezsiz yüksek lisans programları

⁷ Uygulama ağırlıklı tezli veya tezsiz yüksek lisans programları

⁸ Doktora programları

Formlarda veya TYYP tablosunda "QF-EHEA Düzeyi" yazan yere şu rakamları yazmanız gerekir:

Eğitim Kademesi	QF-EHEA Karşılığı	TYYP Karşılığı
Ön Lisans	Kısa Düzey (Short Cycle)	5. Düzey
Lisans	1. Düzey (First Cycle)	6. Düzey
Yüksek Lisans	2. Düzey (Second Cycle)	7. Düzey
Doktora	3. Düzey (Third Cycle)	8. Düzey

TÜRKİYE YETERLİLİK ÇERÇEVESİ UYGULAMA SÜRECİ

ULUSLARARASI ve ULUSAL DÜZEY

KURUMSAL DÜZEY

KALİTE GÜVENCESİ

TYÇ'nin Uluslararası Boyutu

- *TYÇ'nin **önemli hedeflerinden** birisi, ülkemizdeki yeterliliklerin Avrupa Birliği ülkelerinde anlaşılır ve güvenli hale gelmesidir.*
- *Bu amaçla, Avrupa Komisyonunun yetkili organı AYÇ Danışma Grubunun 29 Mart 2017 tarihli kararıyla **Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine referanslanmıştır.***
- ***TYÇ'nin AYÇ'YE referanslanması,** ülkemiz eğitim, öğretim ve yeterlilik sistemlerinin Avrupa düzeyindeki ilke ve ölçütlerle uyumlu olduğunun kanıtıdır.*

TYÇ'nin önemli hedeflerinden birisi, ülkemizdeki yeterliliklerin Avrupa Birliği ülkelerinde anlaşılır ve güvenilir hale gelmesidir. Bu amaçla, Avrupa Komisyonunun yetkili organı AYÇ Danışma Grubunun 29 Mart 2017 tarihli Kararıyla Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine referanslanmıştır.

TYÇ'nin AYÇ'ye referanslanması, ülkemiz eğitim, öğretim ve yeterlilik sistemlerinin Avrupa düzeyindeki ilke ve ölçütlerle uyumlu olduğunun kanıtıdır.

- TYÇ'nin en çok önem verdiği unsur, kalite güvencesidir. Bu nedenle TYÇ Yönetmeliğinde, TYÇ'de yer alacak yeterliliklerin karşılaması gereken kalite güvence ölçütlerinin belirlenmesi ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin usul ve esasların **Resmi Gazete'de** yayımlanması kararlaştırılmıştır. Bu madde gereğince **“TYÇ'de Yer Alacak Yeterliliklerin Kalite Güvencesinin Sağlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar”** hazırlanmıştır.

Usul ve Esaslara; tyc.gov.tr/KGUE adresinden erişim sağlayabilirsiniz.

BOLOGNA SÜRECİ

- 7 Formdan oluşmaktadır.

Form 1: Bölüm/Program Tanımı

Form 2: Müfredatlar

Form 3: Bölüm/Program Yeterlilikleri

Form 4: Ders Bilgisi

Form 5: Ders Öğrenim Çıktıları-Bölüm/Program Yeterlilikleri İlişkisi

Form 6: Tüm Derslerin Program Yeterlilikleri İle İlişkisi

Form 7: TYYÇ-Bölüm/Program Yeterlilikleri Matrisi

FORM 7: TYYÇ-BÖLÜM/PROGRAM YETERLİLİKLERİ MATRİSİ

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

SAĞLIK

TEMEL ALAN KODU: 72

Temel Alan Adı : SAĞLIK
Kodu : 72

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

72	SAĞLIK	721	Tıp
		722	Tıbbi hizmetler=725+726+727
		723	Hemşirelik ve bakım
		724	Dişçilik çalışmaları
		725	Tıbbi teşhis ve tedavi teknolojisi
		726	Terapi ve Rehabilitasyon
		727	Eczacılık

1.2. Temel Alanda Yer Alan Türkiye’deki Eğitim-Öğretim Programları

1.2.1. Meslek Yüksekokulu ve Önlisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program Adı
72	Ağız ve Diş Sağlığı
72	Ameliyathane Hizmetleri
72	Anestezi
72	Diyaliz
72	Eczane Hizmetleri
72,76	Evde Hasta Bakımı
72	Fizyoterapi
72,64	Laborant ve Veteriner Sağlık
72,52	Odyometri
72,52	Optisyenlik
72,52	Ortopedik Protez ve Ortez
72	Otopsi Yardımcılığı
72	Patoloji Laboratuvar Teknikleri
72	Perfüzyon Teknikleri
72,52	Radyoterapi
72	Tahribatsız Muayene
72,52	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri
72,76	Evde Hasta Bakımı
34,72	Sağlık Kurumları İşletmeciliği
34,72	Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama
52,72	Elektronörofizyoloji
52,72	Laboratuvar Teknolojisi
62,72	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler
76,72	Çocuk Gelişimi
76,72	Yaşlı Bakımı
81,72, 34, 21	Spor Yönetimi
85,72	Çevre Sağlığı
85,72	Çevre Temizliği ve Denetimi
86,72	Acil Durum ve Afet Yönetimi
86,72	İlk ve Acil Yardım
86,72	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

FORM 7: TYYÇ-BÖLÜM/PROGRAM YETERLİLİKLERİ MATRİSİ

SAĞLIK HİZMETLERİ
MESLEK YÜKSEKOKULU
ALTINDA BULUNAN
PROGRAMLAR BU
YETERLİLİĞİ DİKKATE
ALMALIDIR.

(TYYÇ Sağlık Temel Alanı
Yeterlilikleri ÖN LİSANS)

TYYÇ Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)
5. Düzey (ÖN LİSANS Eğitimi)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖN LİSANS EQF-LLL: 5. Düzey QF-EHEA: Kısa Dönem	1-Ortaöğretim düzeyinde kazanılan yeterliliklere dayalı olarak sağlık alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir. 2-Sağlık alanındaki temel bilimsel bilgiye ulaşma, değerlendirme ve uygulayabilme bilgisine sahiptir. 3-Etik ilkelerin ve etik kurulların birey ve toplum için önemini tanımlar.	1-Sağlık alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder ve çözüm için planlanan çalışmalarda yer alır/sorumluluk alır. 2-Sağlık alanı ile ilgili temel bilgisayar programlarını ve ilgili teknolojileri kullanır.	1-Sağlık alanı ile ilgili sahip olduğu temel bilgi birikimini kullanarak verilen bir görevi bağımsız olarak yürütür. 2-Sağlık alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için ekip üyesi olarak çalışır. 3-Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri yönetir.	1-Sağlık alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirir. 3-Yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	1-Sağlık alanı ile ilgili konularda sahip olduğu temel bilgi ve becerileri kullanarak ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir, düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2-Sağlık alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır. 3-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinliklere katkı verir. 4-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 5-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı temel düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır. 6-Sağlık alanında toplumun ve dünyanın gündemindeki olayları izler ve gelişmelere duyarlıdır.	1-Sağlık alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2-Kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranır ve bu süreçlere katılır. 3-Birey ve halk sağlığı, çevre koruma ve iş güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 4-Birey olarak görev, hak ve sorumlulukları ile ilgili yasa, yönetmelik, mevzuata ve mesleki etik kurallarına uygun davranır. 5-Dış görünüm, tavır, tutum ve davranışları ile topluma örnektir. 6-Diğer sağlık disiplinleri ile çalışabilme deneyimine sahiptir. 7-Mesleki ve etik değerleri gözeterek çözüm önerileri

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU PROGRAMI																	
YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ			PROGRAM YETERLİLİKLERİ														
AKADEMİK AĞIRLIKLARI			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BİLGİ	Kuramsal, Olgusal	Bilgi-1															
		Bilgi-2															
		Bilgi-3															
BECERİLER	Bilişsel, Uygulamalı	Beceri-1															
		Beceri-2															
	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															
	Öğrenme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															

TYYÇ Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)
5. Düzey (ÖN LİSANS Eğitimi)

DÜZEYİ	BİLGİ	BECERİLER	YETKİNLİKLER			
	-Kuramsal -Olgusal	-Bilişsel -Uygulamalı	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖN LİSANS EQF-LLL: 5. Düzey QF-EHEA: Kısa Dönem	1-Alanı ile ilgili temel düzeyde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir. 2-Alanı ile ilgili temel düzeydeki bilgiye ulaşma, değerlendirme ve uygulayabilme bilgisine sahiptir. 3-Alanı ile ilişkili etik ilke ve kurallara ilişkin bilgiye sahiptir.	1-Alanı ile ilgili temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanır. 2-Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder ve çözüm için planlanan çalışmalarda yer alır/sorumluluk alır. 3-Alanı ile ilgili temel bilgisayar programlarını ve ilgili teknolojileri kullanır.	1-Alanı ile ilgili sahip olduğu temel bilgi birikimini kullanarak verilen bir görevi bağımsız olarak yürütür. 2-Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için ekip üyesi olarak çalışır. 3-Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri yönetir.	1-Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme gereksinimlerini belirler ve öğrenmesini yönlendirir. 3-Yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	1-Alanı ile ilgili konularda sahip olduğu temel bilgi ve becerileri kullanarak ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır. 2-Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır. 3-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinliklere katkı verir. 4-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 5-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı temel düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır. 6-Alanı ile ilgili toplumun ve dünyanın gündemindeki olaylara duyarlıdır ve gelişmeleri izler.	1-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun olarak katkıda bulunur. 2-Kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranır ve katılır. 3-Birey ve halk sağlığı, çevre koruma ve iş güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir. 4-Birey olarak görev, hak ve sorumlulukları ile ilgili yasa, yönetmelik, mevzuata ve mesleki etik kurallarına uygun davranır. 5-Dış görünüm, tavır, tutum ve davranışları ile topluma örnek olur. 6-Diğer sağlık disiplinleri ile çalışabilme deneyimine sahiptir.

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU PROGRAMI																	
YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ			PROGRAM YETERLİLİKLERİ														
MESLEKİ AĞIRLIKLİ			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BİLGİ	Kuramsal, Olgusal	Bilgi-1															
		Bilgi-2															
		Bilgi-3															
BECERİLER	Bilişsel, Uygulamalı	Beceri-1															
		Beceri-2															
		Beceri-3															
	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															
	Öğrenme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															

1.2.2. Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program adı
72,81	Beslenme ve Diyetetik
72	Diş Hekimliği Fakültesi
72	Ebelik
72	Eczacılık Fakültesi
72,76	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
72	Hemşirelik
72	Hemşirelik Yüksekokulu
72	Tıp
72	Tıp Fakültesi
14,72	Görme Engelliler Öğretmenliği
14,72	Üstün Zekalılar Öğretmenliği
14,72	Zihin Engelliler Öğretmenliği
34,72	Sağlık İdaresi
34,72	Sağlık Kurumları İşletmeciliği
34,72	Sağlık Kurumları Yöneticiliği

FORM 7: TYYÇ-BÖLÜM/PROGRAM YETERLİLİKLERİ MATRİSİ

SAĞLIK BİLİMLERİ
FAKÜLTESİNDE
BULUNAN BÖLÜMLER
BU YETERLİLİĞİ
DİKKATE ALMALIDIR.

(TYYÇ Sağlık Temel
Alanı Yeterlilikleri
LİSANS)

TYYÇ Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)
6. Düzey (LİSANS Eğitimi)

DÜZEYİ	BİLGİ	BECERİLER	YETKİNLİKLER			
	-Kuramsal -Olgusal	-Bilişsel -Uygulamalı	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS EQF-LLL: 6. Düzey QF-EHEA: 1. Düzey	1-Sağlık alanındaki temel ve güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve multimedya eğitim araç gereçleri ile diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir. 2-Bilginin doğası, kaynağı, sınırları, doğruluğu, güvenilirliği ve geçerliliğini değerlendirme bilgisine sahiptir. 3-Sağlık alanındaki bilimsel bilgiye ulaşma, güncel literatürü izleme, değerlendirme ve uygulayabilme bilgisine sahiptir.	1-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak bilimsel olarak kanıtlanmış verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve kanıtlara dayalı mesleki ve etik değerleri gözeterek çözüm önerileri geliştirir, bilgiyi paylaşır, ekip çalışması yapar. 2-Sağlık ve araştırma alanı ile ilgili bilgi teknolojilerini kullanır. 3-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanarak birey, aile ve topluma yönelik sağlık eğitimi yapar. 4-Alanına özgü sorunlara bilimsel veriler/kanıtlar doğrultusunda çözüm üretir.	1-Sağlık alanı ile ilgili sahip olduğu ileri düzeydeki bilgi birikimini kullanarak bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür ve bu alanda çalışan diğer meslek grupları ile işbirliği içinde ekip üyesi olarak sorumluluk alır. 2-Sağlık alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alır. 3-Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar, yönetir ve süreci izleyip değerlendirir. 4-Alanına özgü bilimsel bilgi üretme sorumluluğunu yerine getirir/tanımlayıcı düzeyde araştırma yapar.	1-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme hedeflerini belirler ve öğrenmeyi öğrendiğini gösterir. 3-Öğrenme kaynaklarını belirler, kaynaklara etkin/hızlı erişir. 4-Yaşam boyu öğrenmeyi benimsediğini gösterir, gelişime açıktır ve bu davranışı devam ettirir. 5-Bilgiye ulaşma yollarına karar verir ve uygular.	1-Sağlık alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır; ilgili kişi ve kurumların düşüncelerini, istek ve beklentilerini dinler. 2-Sağlık alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek ekip çalışması içinde ve sürecin etkin bir elemanı olarak uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır. 3-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için diğer meslek grupları ile işbirliği içinde proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular. 4-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 5-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır. 6-Sağlık alanında toplumun ve dünyanın gündemindeki olayları/gelişmeleri izler ve değerlendirir. 7-Sözlü ve yazılı olarak etkili iletişim kurar. 8-Kültürlerarası iletişim kurma bilgi ve becerisine sahiptir. 9-Mesleki aktivite ve uygulamalarını etkin ve güvenli şekilde belgeler/doğru ve etkili kayıt tutar.	1-Sağlık alanı ile ilgili verileri toplar, yorumlar, uygular ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında ilgili disiplinlerden kişilerle işbirliği yapar ve toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2-Kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranır ve bu süreçlere katılır. 3-Bebek ve çocukları da kapsayacak şekilde, birey ve halk sağlığı, çevre koruma ve iş güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir ve uygular. 4-Birey olarak görev, hak ve sorumlulukları ile ilgili yasa, yönetmelik, mevzuata ve mesleki etik kurallarına uygun davranır. 5-Profesyonel kimliği ile meslektaşlarına rol model ve topluma örnek olur. 6-Sağlıklı ve/veya hasta bireyin yapısı, fizyolojik fonksiyonları ve davranışları; bireyin sağlığı ile fiziksel ve sosyal çevresi arasındaki ilişkisini anlamaya yetkindir. 7-Mezuniyet sonrası kurum içi, yerel, ulusal ve uluslararası eğitimlere katılır; bunları kredilendirir ve belgeler. 8-Etik ilkelerin ve etik kurulların eğitim-uygulama ve araştırma alanlarında birey ve toplum için önemini bilir.

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ BÖLÜMÜ																	
YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ			PROGRAM YETERLİLİKLERİ														
AKADEMİK AĞIRLIKLI			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BİLGİ	Kuramsal, Olgusal	Bilgi-1															
		Bilgi-2															
		Bilgi-3															
BECERİLER	Bilişsel, Uygulamalı	Beceri-1															
		Beceri-2															
		Beceri-3															
		Beceri-4															

TYYÇ Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)
6. Düzey (LİSANS Eğitimi)

DÜZEYİ	BİLGİ	BECERİLER	YETKİNLİKLER			
	-Kuramsal -Olgusal	-Bilişsel -Uygulamalı	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS EQF-LLL: 6. Düzey QF-EHEA: 1. Düzey	1-Ortaöğretimde kazandığı yeterliliklere dayalı olarak; lisans düzeyinde, sağlık alanıyla ilgili kavramları ve kavramlar arası ilişkileri kavrar ve sağlık alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir. 2-Bilginin doğası, kaynağı, sınırları, doğruluğu, güvenilirliği ve geçerliliğini değerlendirme bilgisine sahiptir.	1-Lisans düzeyinde alana özgü, edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve olgusal bilgileri kullanır. 2-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak bilimsel olarak kanıtlanmış verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder, bilgiyi paylaşır, ekip çalışması yapar. 3-Sağlık alanı ile ilgili bilgisayar programlarını, ilgili teknolojileri ve eğitim araçlarını kullanır.	1-Sağlık alanı ile ilgili sahip olduğu ileri bilgi birikimini kullanarak bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür ve bu alanda çalışan diğer meslek grupları ile işbirliği içinde ekip üyesi olarak sorumluluk alır. 2-Sağlık alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alır. 3-Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar ve yönetir ve süreci izleyip değerlendirir.	1-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme gereksinimlerini ve öğrenme kaynaklarını belirler, kaynakları etkin kullanarak öğrenmesini yönlendirir. 3-Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir ve davranışa dönüştürür.	1-Sağlık alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır, ilgili kişi ve kurumların düşüncelerini, istek ve beklentilerini alır. 2-Sağlık alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek, ekip çalışması içinde ve sürecin etkin bir elemanı olarak, uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır. 3-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için diğer meslek grupları ile işbirliği içinde proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular. 4-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar. 5-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır. 6-Sağlık alanında toplumun ve dünyanın gündemindeki olayları/gelişmeleri izler ve değerlendirir. 7-Sözel ve yazılı olarak kendini etkin ifade eder.	1-Sağlık alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında ilgili disiplinlerden kişilerle işbirliği yapar ve toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder. 2-Kalite Yönetimi ve Süreçlerine uygun davranır ve katılır. 3-Birey ve halk sağlığı, çevre koruma ve iş güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir ve uygular. 4-Birey olarak görev, hak ve sorumlulukları ile ilgili yasa, yönetmelik, mevzuata ve mesleki etik kurallarına uygun davranır. 5-Dış görünüm, tavır, tutum ve davranışları ile topluma örnek olur. 6-Sağlıklı ve hasta bireyin yapısını, fizyolojik fonksiyonlarını ve davranışlarını ve sağlık ile fiziksel ve sosyal çevre arasındaki ilişkiyi ileri düzeyde kavrama bilgisine sahiptir. 7-Sağlık personeline ilişkin uygulama eğitimine katılabilme yeteneğine ve bu personelle çalışma deneyimine sahiptir. 8-Programın özüne ve amacına uygun olarak planlanmış, kendi alanında nitelikli yetkililer tarafından denetlenen yerlerde klinik uygulamalar yaparak yeterli bir klinik deneyime sahiptir. 9-Diğer sağlık disiplinleri ile çalışabilme deneyimine sahiptir. 10-Amaca uygun program, planlama, yürütme ve değerlendirmede uluslararası standartlarda mesleki otonomisini kullanır, klinik uygulamalar yapacak yeterli deneyime sahiptir.

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ BÖLÜMÜ																	
YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ			PROGRAM YETERLİLİKLERİ														
MESLEKİ AĞIRLIKLİ			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BİLGİ	Kuramsal, Olgusal	Bilgi-1															
		Bilgi-2															
BECERİLER	Bilişsel, Uygulamalı	Beceri-1															
		Beceri-2															
		Beceri-3															
	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															
	Öğrenme Yetkinliği	Yetkinlik-1															
		Yetkinlik-2															
		Yetkinlik-3															

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

MÜHENDİSLİK,
ÜRETİM VE İŞLEME
TEMEL ALAN KODU: 52, 54

Temel Alan Adı : MÜHENDİSLİK, ÜRETİM VE İŞLEME
Kodu : 52, 54

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

52	MÜHENDİSLİK	521	Mekanik ve metal işleri
		522	Elektrik ve enerji
		523	Elektronik ve otomasyon
		524	Kimya ve işleme
		525	Motorlu araçlar, gemiler ve uçaklar
54	ÜRETİM VE İŞLEME	541	Gıda işleme
		542	Tekstil, giyim, ayakkabı, deri
		543	Malzemeler (tahta, kâğıt, plastik, cam)
		544	Madencilik ve maden çıkarma

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ

TEMEL ALAN KODU: 31

Temel Alan Adı : SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ
Kodu : 31

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

31	SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ	311	Psikoloji
		312	Sosyoloji ve kültür çalışmaları
		313	Siyaset Bilimi ve Yurttaşlık
		314	İktisat

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

İŞLETME VE YÖNETİM BİLİMLERİ

TEMEL ALAN KODU: 34

Temel Alan Adı : İŞLETME VE YÖNETİM BİLİMLERİ
Kodu : 34

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

34	İŞLETME VE YÖNETİM BİLİMLERİ	341	Toptan ve perakende satış
		342	Pazarlama ve reklamcılık
		343	Finans, bankacılık, sigortacılık
		344	Muhasebe ve vergilendirme
		345	İşletme yönetimi ve kamu yönetimi
		346	Sekreterlik ve ofis işleri
		347	Çalışma yaşamı

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

MİMARLIK VE YAPI

TEMEL ALAN KODU: 58

Temel Alan	Adı	:	MİMARLIK VE YAPI
	Kodu	:	58
Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak		:	ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak		:	FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

58	MİMARLIK VE YAPI	581	Mimarlık ve şehir planlama
		582	İnşaat ve inşaat mühendisliği

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

HUKUK

TEMEL ALAN KODU: 38

Temel Alan	Adı	:	HUKUK
	Kodu	:	38
Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak	:	ISCED 97 (UNESCO)	
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak	:	FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)	

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

38	HUKUK	380	Hukuk
----	-------	-----	-------

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

GAZETECİLİK VE ENFORMASYON

TEMEL ALAN KODU: 32

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

KİŞİSEL HİZMETLER

TEMEL ALAN KODU: 81

FORM 7: TYYÇ-BÖLÜM/PROGRAM YETERLİLİKLERİ MATRİSİ

HER BÖLÜM VE PROGRAM
KENDİLERİNİN DAHİL OLDUKLARI
TYYÇ'Yİ BELİRLEDİKTEN SONRA
FORMU DOLDURMALIDIR.

BÖLÜM/PROGRAM	KULLANILACAK TYYÇ
EBELİK	YETERLİLİK 1 (Sağlık Temel Alanı Yeterlikleri) LİSANS
ERGOTERAPİ	YETERLİLİK 1 (Sağlık Temel Alanı Yeterlikleri) LİSANS
FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON	YETERLİLİK 1 (Sağlık Temel Alanı Yeterlikleri) LİSANS
DİL KONUŞMA TERAPİSİ	YETERLİLİK 1 (Sağlık Temel Alanı Yeterlikleri) LİSANS
GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI	YETERLİLİK 8 (Kişisel Hizmetler Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI	YETERLİLİK 5 (Mimarlık ve Yapı Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS
HALKLA İLİŞKİLER VE REKLAMCILIK	YETERLİLİK 7 (Gazetecilik ve Enformasyon Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER	YETERLİLİK 3 (Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS
ULUSLARARASI TİCARET VE FİNANSMAN (TÜRKÇE)	YETERLİLİK 4 (İşletme ve Yönetim Bilimleri) LİSANS
ULUSLARARASI TİCARET VE FİNANSMAN (İNGİLİZCE)	YETERLİLİK 4 (İşletme ve Yönetim Bilimleri) LİSANS
PSİKOLOJİ (İNGİLİZCE)	YETERLİLİK 3 (Sosyal ve Davranış Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ	YETERLİLİK 7 (Gazetecilik ve Enformasyon Temel Alanı Yeterlilikleri) LİSANS

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER
ÇERÇEVESİNDE (TYYÇ) İLGİLİ
BÖLÜMLERİNİZİ BULAMAZSANIZ,

**ÖN LİSANS PROGRAMLARI 5. Düzey
(Önlisans Eğitimi) Yeterliliklerini;
LİSANS PROGRAMLARI 6. Düzey (Lisans
Eğitimi) Yeterliliklerini**

DOLDURMALISINIZ.

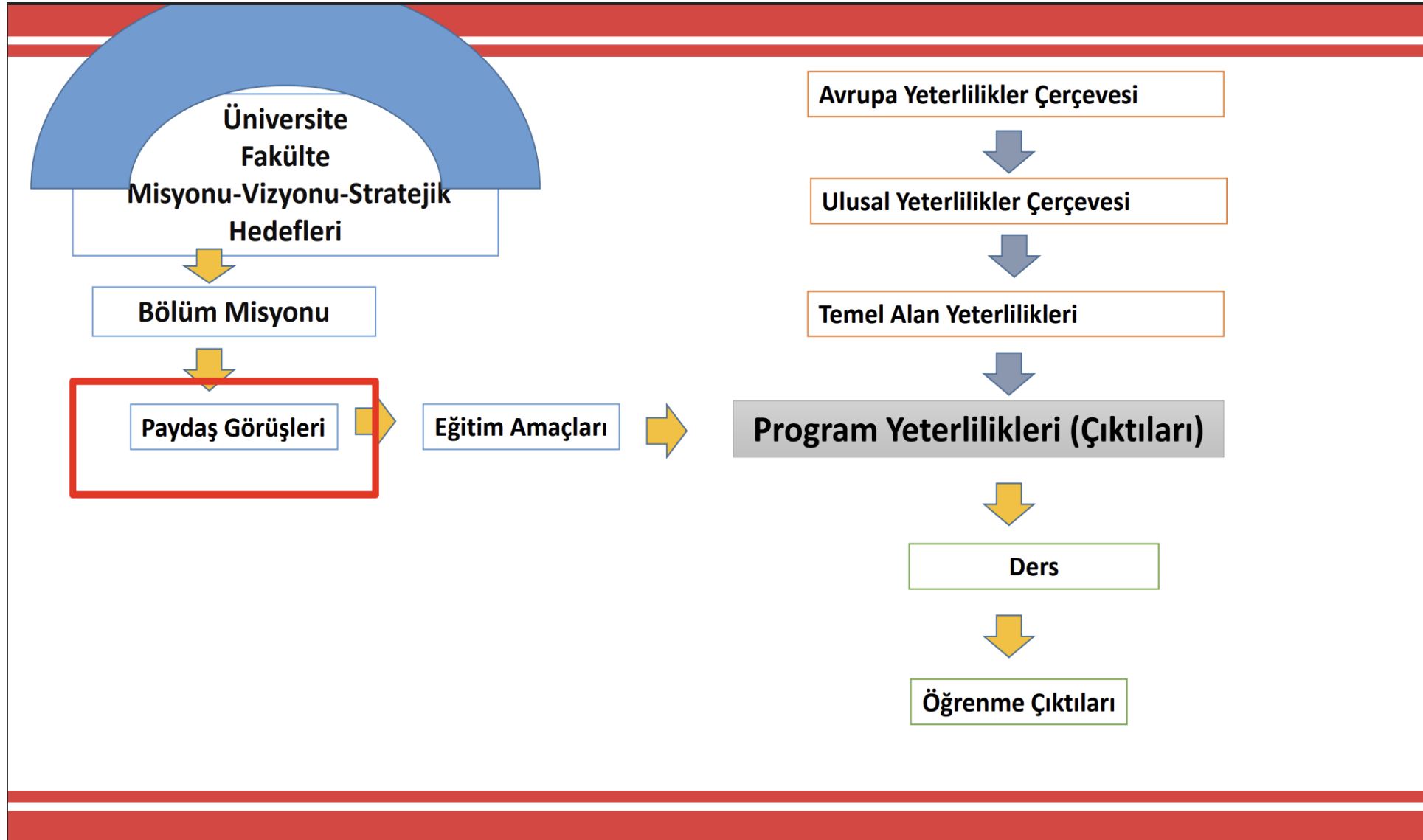
Program Yeterlilikleri/Çıktıları

- ❖ Program Yeterlilikleri, öğrencilerin bir programdan mezun olana kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir. Öğrencinin mezun olduğunda neyi bildiği, neyi yapabildiği ve nelere yetkin olduğu program yeterlilikleri ile açıklanır.
- ❖ Programın amaç ve hedefleri, **temel alan yeterlilikleri** göz önüne alınmak suretiyle **iç ve dış paydaşların görüş ve katılımları** da sağlanarak program yeterlilikleri oluşturulur. **Program yeterlilikleri belirlendikten sonra programın içeriği, yapısı, dersleri ve öğrenme kazanımları oluşturulur.**

Program Yeterlilikleri/Çıktıları Neden Belirlenmeli?

- Tanınırlık
- Hesapverilebilirlik
- Anlaşılabilirlik
- Hareketlilik
- Şeffaflık
- İstihdam edilebilirlik
- Rekabet
- Sürekli iyileştirme

Program Yeterlilikleri Nasıl Belirlenmeli/ Güncellenmeli?

- Program Yeterliliklerinin belirlenmesinde TYYÇ ve Alan Yeterlilikleri ile Bölümün Misyonu (Stratejik Plan, üniversite misyonu doğrultusunda belirlenen) Paydaş Görüşleri temel oluşturmaktadır.

Program Yeterliliklerinin TYYÇ ve Temel Alan Yeterlilikleri İle ilişkilendirilmesi

- ❖ Ulusal Yeterlilikler ve Temel Alan Yeterlilikleri dikkate alınarak program yeterlilikleri belirlenir.
- ❖ Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 25.11.2013 tarihli ve 79432324- 720.99/1495-62219 sayılı yazısıyla TYYÇ ve İlgili Temel Alan Yeterliliklerinin, program çıktıları ile ilişkilendirilmesi gereği belirtilmiştir.

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Yüksek Kalite, Tam Güvence

Program Yeterliliklerinin Belirlenmesi- İİBF Uluslararası İlişkiler Programı Örneği

	Paydaş	Sayısı
İç paydaş	Öğrenci	60
	Öğretim elemanı	20
Dış paydaş	Mezun	30
	STK- İşveren	3
	Akran Üni- Öğretim Elemanı	6

İİBF Uluslararası İlişkiler Programı Örneği

	TYYÇ 6-LİSANS	SOSYAL VE DAVRANIŞ BİLİMLERİ -31 TEMEL ALAN
PY. Uluslararası ilişkiler teorilerini kullanarak uluslararası siyaset alanındaki güncel gelişmeleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirir.	BECERİLER- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.	BİLGİ Alanla ilgili temel kavramsal bilgilere, uygulamadaki yansımalarını da göz önünde bulunduracak şekilde ileri düzeyde sahiptir.
Stratejik Plan H1 PG. 1.1.2	YETKİNLİK ÖĞRENME YETKİNLİĞİ Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme,	BECERİLER Alanla ilgili kuramsal bilgileri analiz etme ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirme becerisine sahiptir

Ülkemizde çok sayıda kurum ve kuruluş tarafından sunulan farklı türde yeterlilikler bulunmaktadır. Ancak bu yeterliliklerin toplu olarak sunulduğu ve kamuoyunun erişimine açıldığı bir veri tabanı bulunmadığı için hem ulusal hem de uluslararası düzeyde zorluklarla karşılaşmıştır. Bu noktadan hareketle, ülkemizde düzenlenen tüm yeterliliklerin derlendiği ve öğrenme kazanımlarıyla tanımlandığı ulusal bir veri tabanı oluşturulmasına karar verilmiştir. **Bu karar, TYÇ Yönetmeliğinde de hükme bağlanmıştır.**

- Bu amaçla, ulusal bir veri tabanı kurmak ve bu veri tabanını Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki yeterlilik ve öğrenme fırsatları hakkında kapsamlı bilgi içeren [EQF/Ploteus Portalı](#) (Avrupa Öğrenme Fırsatları ve Yeterlilikler Portalı) ve [ESCO Portalı](#) (Avrupa Beceriler, Yetkinlikler ve Meslekler) ile entegre etmek amacıyla 2014-2016 yılları arasında uygulanan Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanı Projesi ile Veri Tabanının ilk temelleri atılmıştır. Bu proje kapsamında, Türkiye Yeterlilikler Veri Tabanı (TYVT) oluşturulmuş ve <http://portal.tyc.gov.tr/> adresinden Türkçe ve İngilizce olarak erişime sunulmuştur. İlk proje ile **1362** yeterlilik veri tabanına yer almış olup Milli Eğitim Bakanlığı sorumluluğundaki **594** yeterlilik, Anadolu Üniversitesi tarafından sunulan **362** yeterlilik ve MYK sorumluluğundaki **406** yeterliliğin TYVT'ye aktarılması sağlanmıştır.
- TYVT'ye eklenen yeterliliklerin yayınlandığı sayfada; **yeterliliğin adı, tanımı, öğrenme kazanımları, AYÇ ve TYÇ seviyeleri, dili, sorumlu kurum bilgileri, ISCED ve ISCO kodu, geçerlilik tarihi, edinme yolları, ilerleme imkânları** gibi bilgiler yer almaktadır. Hali hazırda mevcut yeterlilikleri sorumlu kurumlara ve seviyelerine göre listeleme fonksiyonları olan TYVT'nin ilerleyen zamanlarda yeterlilikleri birbirleriyle kıyaslama, karşılaştırma yapma, tematik kodlara ve öğrenme kazanımlarına göre filtreleme vs. gibi işlevlere de sahip olması planlanmaktadır.

❖ *Yaptığımız çalışmaların özü, kağıt üzerindeki veriyi, öğrenci için somut bir kazanım ve Üniversitemiz için sürdürülebilir bir kalite standardına dönüştürmektir.*

Çok kıymetli vaktinizi ayırdığınız için teşekkür ederim.